

ГОД. ХХIII.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 3.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Извлази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

АНДРИЈА ФИЈАН.

I.

Јунак хрватске драме, Андрија Фијан, славиће 7. априла о. г. 25 годишњицу свога уметничког рада.

Како то звучи: 25 година! А цак нам се чини, да томе није 25 година, већ једва толико месеца, како смо први пут угледали па нашој позорници на Маркову тргу данашњег јунака, а тадашњег младог учитеља шестинског. Тако је брзо минуло то време.

Није баш на дан 25 година, већ је и нешто више и нешто мање, како се Андрија Фијан заклео на заставу Талије. У истом комаду, у ком ће приликом прославе свог двадесетпетогодишњег глумовања играти, у истој улози, појавио се Фијан у четвртак 27. марта 1873. први пут на хрватској позорници као анонимни добровољац, коме ни тадашња критика није скинула вела с имена, макар да му је и признала потпуни успех.

„Народне Новине“ од 28. марта 1873. бр. 72. донеле су о тој представи овај извештај: „Синоћ је приказан „Потурица“, драма у 4 чина, од Кукуљевића. Представа је била прилична. Г. Јовановић приказао је Селима Ненадовића (Потурица) врло добро. Исто тако представила је госпођа Ружичка-Строци Бојану. Улога Владка Бањанина, правог јунака те драме, налазила се у рукама једног добровољца. Одбивши оно, што од добровољца нисмо могли ни очекивати, а то је мимика и гестикулација, г. Ф. био је у улози Владка изврстан. Тачан говор и нагласак, добро сваћање, томе угодан и звучан глас и прикладна спољашност, то су својства, која г. Ф. за драмске јунаке чине особито способним. Не знамо, да ли г. Ф. мисли скренути на

трновито поприште глумца; ако га је тајтина глумачке славе може бити намамила, ми бисмо позоришној управи могли на његовој аквизицији само честитати. Г. Ф. био је више пута живо изазван“.

Последица овога успеха била је заиста та, да је Андрија Фијан скренуо на „трновито поприште“, а да га на то није мамила „тајтина глумачке славе“, већ збиљски, унутрашњи позив: то нам је доказало ово четврт века Фијанова уметничког рада.

Савеснијег а при том чеднијег глумца није хрватска позорница никад имала; он је вршио свој задатак с толиком љубави и таквом озбиљношћу, да је тиме стекао неограничено поштовање у целом народу, куд год је прошао, а хрватском позоришту прибавио частни и угледа.

Већ 2. априла 1873. склопио је тадашњи управитељ позоришта, Иван Вардијан, с Фијаном уговор, којим га доживотно ангажује за хрватску позорницу, уз плату од 100 фор. па месец, која ће постепено рasti, по уговор ће ступити тек онда у крепост, кад управи пође за руком, да Фијана реши даље војничке дужности. Жалибоже управа није могла то испословати, и тако је Фијан још више од пет година морао остати „добровољац“ изван позоришне свезе, те је фактично свој ангажман наступио тек за управе Кнајзлове 2. октобра 1878. као лорд Freendregat у Лаубеову „Монтрозу“. Ипак је Фијан и за време овог интермедија чешће представљао у „Теута“, „Сину пустине“, „Медејп“, „Сафи“, „Звонимиру“, „Црној краљици“, „Вилинским дворима“ и у другим комадима.

Тако се, дакле, тумачи и оправдава, да Фијан игра више од 25 година и да је

нешто мање стални члан хрватског позоришта.

Кад је Фијан ступио као добровољац први пут на хрватску позорницу, Фрајденрајх је стајао на зениту свога рада, Мандровић, Брани, Јовановић, Клеменчић, Бајза, Перисова, Сајевићка и Ружићка-Штроцијева били су у цвету, а многобројних њихових елигиона није још ни било. А данас, када погледа на прошлост своју, онда види око себе ветеране-јубиларце, види нов напуштај, а види у духу барем и дуги низ — покојних другова.

Колике ли успомене, горке и славче морају данас пролазити Фијановом душом, који је, ето, и сам постао јубиларцем као што су то пре њега постали: Фрајденрајх (16. фебруара 1871), Бајзова (21. децембра 1881.), Мандровић (7. марта 1882.), Лесићка (14. априла 1885.). Милан (8. априла 1886.), Перисова (1886.), Сајевићка (16. новембра 1887.), Сајевић (16. октобра 1890.), Ружићка-Штроцијева (11. априла 1893.) и Антон (5. новембра 1897.).

Андија Фијан човек је не само одлучне воље већ и великог талента. Као самоук, он се у 22. години попео на позорницу, на којој су му од првог почетка допале прве улоге најразличитијег смера, па све ако је и имао у њима опасног такмаци у врсном Тоши Јовановићу, он их је тако свладао, да је већ у првој години свог редовног чланства играо 75 пута 54 разне улоге, међу којима беху: Лорд Френдрегат (Монтроуз), Валери (Тартиф), Денхолм (Клеветници), Јазон (Медеја), Јосиф (Дебора), Јаромир (Прабаба), Кин, Фредерик (Нова љубав), Леополд (Фуршамболови), Буданић (Брачне понуде), Дарбо (Језујита и његов питомац.), Савињи (Сфинга), Гроф Мароли (Очи љубави), Флотвел (Распика ћа), Маријак (Дора), Барон Ротек (Позоришно дело), Фереол, Косачић (Марула), гроф Јесекс, Соненфелс (Човек без предрасуде). Барон Боден (др. Клаус), Мелхтал (Тел), Фабрис (Модерни малограђани), Филијас Фог (Пут око земље), Морисон (Добричине сељаци), Танкред, и т. д.

Требало је за то изванредног напора, док је млади глумац могао задовољити

свима захтевима свога позива — а он им је ипак задовољио. Учећи марљиво дан и ноћ, жртвујући свој живот и своје здравље уметности, Фијан је као мало који од његових другова у кратком времену дошао до признања, те је парочито по наглом одласку Јовановићеву 1882. г. постао главним заступником прве јуначке и љубавничке струке у хрватском народном позоришту.

II

Није нам нужно да у част Фијапову трошимо речи, кад за њу говоре његова дела. На дан свога јубилеја ступиће он 1410. пут у 355. комаду на позорницу хрватског позоришта у Загребу.

Прибројимо ли томе барем попречпо 20 представа на годину, што их је у току 20 година приредио у различим крајевима и градовима напе отаџбине, и то: У Вараждину, Карловцу, Сиску, Крижевцима, Сплјету, Дубровнику, Осеку, Митровици, Вуковару, и т. д. те оних 80 представа за свог десетомесечног одсуства год. 1894/5. у Београду, повишује се број његових представа на 1890. Колико ли је муке и труда стајало ово мноштво представа, колико телесна и душевна напора, колико прегора: знаде проценити само онај, који је дубље завирио за кулисе, међу којима се илете успех и неуспех, уметничка слава и разочарање. Па да би само још то било, — ал' где су силне непрославане ноћи, у којима сваки ревни и одушевљени глумац проучава своје улоге, где завирије у најдубље мисли песникове, те раставара њихово значење, да на њима сагради своју појаву! Где су још они други, мучни и безбройни покушаји, а где су најпосле још и други послови који од глумца-редитеља траже искуства, знања и укуса!

Има и међу глумцима аристократа и пролетарата као у сваком сталежу. По свом фином осећају и деликатности, а не мање по свом уметничком раду, спада Андија Фијан у ред правих аристократа по срцу и духу. Одликује се и отменом углаженошћу и искреном чедношћу као сви одличници, били они којег му драго стајају. Сва његова тештина састоји се у

вршењу дужности; људе не тражи међу зvezдама већ на земљи, не хваста се, нити се тужи, не размеће се, не намеће се никоме, једнак је као човек и као уметник.

Но можда баш с тога, јер је такав, нису његови успеси тако бучни као многог у Талији друга му. Несрећа је хтела — а у том је пролетарац — да се родио сином малена народа; кад би био Талијанац, Француз, Немац или Енглез, по свој прилици сума његовог 25-годишњег рада не би била онако велика, како смо је горе исказали, али би била у многом правцу сјајнија. Роси и Салвији, а да не идемо даље, остављају милионе — тих Фијан не ће оставити! Репертоар њихов за цело време живота им није прекорачио 50 улога, а кретао се па зениту између 10 улога, — за то су их они могли тако дотерати у свакој пинапси, како их хрватски глумац, који није путујући вартуоз à la Закони и Дузе, не може дотерати.

У 355 комада играо је до сада Фијан у Загребу, а међу њима беше преко 80 комада, у којима је само један пут, а исто толико, у којима је само два пут ступио пред публику.

А шта значи то?

Значи бесплодно трошење снаге на учење дела не увек сумњиве, али каткад брзо пролазне вредности. Уз овакве прилике, које су у осталом свугде једнаке, напредак није заиста тако лак и није пуко комедијаштво, како се то многоме из даљине чини.

Прелазећи с минимума на максимум приказивања поједних улога, морамо се скоро постидити, кад видимо, да је Фијан пајчешће играо Филаса Фога у Вернеовом „Путу око земље“, памте 55 пута, који је код нас до сада давао 70 пута, те је иза „Границара“ и „Зрињскога“ најчешће представљени комад хрватске позорнице. На другом месту Фијанових креација стоји Ипанов у „Федори“, којега је до сада играо 29 пута, а за тим се ређају: Станко (Барон Тренк) и Лотар (Библиотекар) сваки 17 пута, Хамлет и Ревизор по 16 пута, др. Болц (Новинари), Рајф фон Рајфлинген (Рат у мирно доба), по 15 пута, Морис

(Присни пријатељи), Фрања Рислер (Фромон и Рислер), Гроф Есекс, Немур (Лудвик XI.) и Ђорђе (Завађена браћа) по 14 пута, Болинброк (Чаша воде) и Отело, по 13 пута, Фабрис (Модерни маловарошани) и Швибург (Пуна врећа лудорија) по 12 пута, Флавињел и Грињон (Женски рат), Адемар (Да се раставимо), Ван дер Нот (Домовина), Брањевски (Психе) и Ингомар (Син пустине) по 11 пута, Некљужев и Ромео (Ромео и Јулија) по 10 пута.

Све остале улоге глумио је од десет пута мање, а међу тима налазе се као особито знатне: Карло Мор (Разбојници) 9 пута, Фрања I (Приче краљице Наварске), Симије (Миш), Фаон (Сафо), Дмитар Хваранин (Теута), Уријел Акоста и Гастон (Зет г. Ноарпјера) 8 пута, Леополд (Фуршанболови) Кин, Бенедикт (Много вике ни за што), Посланички аташе, Флотвел (Распинкућа), Лорд Рич (Шах краљу), Берндт (Женарош) и Тезеј (Сап летње ноћи) по 7 пута, Јосиф (Дебора), Шамилак, Арман (Госпођа с камелијама), Мортимер и гроф Лестер (Марија Стјуартова), Басанно (Млетачки трговац), Хелмер (Нора) по 6 пута, Андре (Дениза), Жибојајеров син, Јазон (Медеа), Судац зламејски, Селвен и Танкред по 5 пута, Дон Џезар (Дона Дијана), Ернесто (Велики Галеото), Штокман (Непријатељ народу), Хенрик IV. и Господин управитељ, по 4 пута.

Међу последње знамените креације Фијанове у новом хрватском позоришту спадају: Лединић (Еквинокциј), Алмерио (Цицемопда), Леонт, (Зимска прича), Симроз (Женски пријатељ), Бојан (Симеон велики), Егмонд, Павлимијр, Марспјал (Термидор); Кербријал (Вилински прсти), Војвода Клеренс (Рихард), Душјанат (Сакунтала), Кобус (Пријатељ Фриц), Манфред, Боркман, Јазон (Златно руно), Трасплю (Атињанка), Силвио (Ренесанс), Вељко (На развалинама), Наполеон (Јос. Бонапарте), Исус (Самаританка), Танкред (Његова друга жена), и Валенштајн.

Споменувши само овај мањи, али знатнији део Фијанова репертоара, означили смо уједно и његову одличну позицију у хрватском позоришту.

Он је одомаћио на хрватској позорници Шекспира и најодличније умотворе разнородних класика, а уједно је салонски глумац и јубавник прве врсте.

Својим финим хумором створио је и низ изврсних фигура у модерним шаљивим играма, па су његов Симије, Рајф фон Рајфлинген, посланик Бомбињак, Господин управитељ, и т. д. управо класични.

Шта би нам још преостало, да речемо у част Фијанову?

Јамачно ништа, него да му од свег срца

пожелимо, да још много година тако крепко и поносито диже заставу глумачког на-претка у хрватском позоришту, као што је досад дизао.

Хрватско опћинство широм целе наше домовине, а и браћа Срби, међу којима је кратко време боравио као глумац себи и свом роду на част и био је одликован орденом св. Саве — сви му шаљу искрене, топле симпатије и честитке ускликом: „Живио!“

У Загребу.

М. Г.

ЖИСТИК.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Српско народно позориште у Сомбору.)

Обављењу нашег позоришта у Сомбору донео је „Браник“ у свом 27. и 42. бр. ове извештаје: „У пркос тешким временима, нашем позоришту иде овде врло добро. Претплате на двадесет представа износи, по извештају вредног месног позоришног благајника, г. Миливоја Каракашевића, преко 2400 фор. Такве лепе претплате није било од како је Сомбора. Осим ложа, око којих је увек велика јагма, изнајмљено је преко седамдесет седишта. Тога никад до сад није било код нас. То се може приписати ванредно доброј, заокругљеној птири наших вредних глумаца и одабраном репертоару, у који су уврштени готово све сами новитети. Према томе сви су изгледи, да ће рад нашег позоришта крунисан бити овде лепим материјалним успехом. — У суботу, 28. фебруара, вршила је дружина леп акт пијетета према никад непрежаљеној глумици нашој Јеци Добриновићки. Тога дана даван је парастос, на ком је чинодјејствовао наш прота г. Купусаревић, са још два свештеника и с ђаконом. На кору је дивно изводио песме тужаљке мешовити кор наше приправничке омладине. Говор, чун лепих мисли и дубоких осећаја, држао је управитељ нашег позоришта г. Т. Хаџић. Г. Хаџић држао је до сад безброј посмртних говора, ал' нам се чини, да ни једним говором својим није толико дирнуо и занео слушаоце, као сад овим. Видијо се, да

му је душу притиснуо сињи терет, што је народно позориште изгубило једну од својих најврснијих глумица, а он своју милу и драгу ученицу, која је и њему, учитељу своме, а и себи образ осветила природном, истинитом игром својом, којом је подигла себи жив споменик у срцу народа свога, коме је за живота свога, била дика и понос, а сада голема туга!“

— „Наше народно позориште завршило је овде на наш велики уторак, свој по ширење народне просвете нам спасоносни рад. Успех се може назвати сјајним у сваком погледу. Добро промишљена и изведена, увек складна игра наших глумаца, па њихово примерно владање, изазвало је овде опште допадање и признање. Томе се може приписати, што ће бити преко две стотине сувишака, у пркос тешким временима. Од двадесет и шест представа, које је наша вредна позоришна дружина овде давала, истаки ћемо две, које по значајности својој заслужују, да се нарочито спомену. Једна је од тих представа била овде научена и од наше „Матиће“ награђена шаљива игра нашег суграђанина професора Мите Калића: „Максим“, а друга: „Максим Црнојевић“, славно позната трагедија нашег дичног песника дра Лазе Костића. Калићев „Максим“ примљен је врло симпатично од наше публике, која је писцу повлађивала бурним тапшањем. Представа „Максима Црнојевића“ била је права овација за нашег Лазу Костића. Кад се песник, на бурно изазивање пу-

блике, појавио на позорници, изашао је пред њега Константин Максимовић и у пратњи китњастог подужег говора, у ком је врло лено означио заслуге песникове за нашу књижевност, предао му је огроман, врло лено израђен скupoцен лаворов венац од сребра, који су за време говора држали др. Ђокица Коњевић и П. Бирвалски. Песник је у кратком и духовитом говору изјавио своју захвалност на одликовању и врло је згодно рекао: „Ако до сада нисам стекао признања за свој 40-годишњи књижевни рад, од сада ћу га много теже стећи.“ И тако се у нашем позоришту на свечан начин прославила 40-годишњица књижевног рада дра Л. Костића и ми му од свег срца желимо, да га Бог још много и много поживи на понос и дику наше књижевности!“

(Српско народно позориште у Суботици.) О долажењу нашег позоришта у Суботицу до-нео је „Браник“ у свом 27. 31. и 37. броју ове извештаје: „Наша браћа Буњевци изјавили су били своју жељу и путем свога листа: „Subotičke Novine“, да нам наша народна позоришна дружина из Сомбора амо к нама у походе дође. Према тој општој жељи сазвао је наш познати родољуб г. Божидар Вујић и браћу Буњевце и нашу Србадију на договор, на ком је једнодушно утвачено, да позовемо нашу позоришну дружину на двадесет представа, али да би јој опстанак осигурали одређен је одбор, који ће претплату купити, па ако буде повољан успех, позваће се дружина, да нас својим уметничким приказима лепо позабави и да нам разбуди свест о нама самима. Ми се надамо, да ће се наша позоришна управа, ако изгледи буду добри, радо одазвати нашем позиву За руковођење целе те ствари изабран је ужи одбор, коме на челу стоји наш општеуважени „Чика Башко“, као председник, млади дрнđ Јоца Манојловић, као бележник, половицу пак тог одбора чине Буњевци, а половицу Срби. Сретно да Бог да!“

— „Јуче је држао изаслан одбор своју седницу, којој је поднео свој извештај о раду своме у погледу скучљања претплате на двадесет позоришних представа. Извештај је врло повољан, у колико већ досад има двадесет и шест ложа и до шездесет седишта аbonirаних, а сви су изгледи, да ће се број претплатника још и умножити, судећи по ревном и одушевљеном за-

узимању наше браће Буњеваца. На основу тога поднесена је управи народног позоришта у Новом Саду молба, односно представка, коју су и најугледнији Буњевци потписали, да нам наше позориште из Сомбора управо овамо дође и да ту лицем на напе Цвети, а о њиховом Ускрсу, своје представе отпочне. Само тако могли би се надати повољном успеху, јер касније се и наш и буњевачки свет већином разиђе по салашима, па би тако и позоришне представе слабије биле посећиване. Ми се надамо, да ће управа нашег позоришта потпуно уважити у представци нашој наведене разлоге и радо се одазвати једнодушној жељи нашој, која је потекла из родољубиве тежње, да нас наше позориште још више уједини на пољу народне нам просвете.“

— „Вама је одавде било јављено, да ће наше позориште моћи свој рад отпочети о њиховом Ускрсу. Али како је мађарском позоришном друштву рок бављења му овде продужен: настало је питање, да љ' да нам дође позориште касније? Велики збор, који је ли ради тога сазван био, решио је ономадне једнодушно, да нам позориште, и ако су се повољне прилике промениле у нечем, ипак овамо дође из Сомбора на двадесет две-три представе, од којих прва да буде на први дан нашег Ускрса. Одмах је и предана молба магистрату, да нам варошко позориште бесплатно уступи, па ако добијемо повољно решење, доћи ће нам мезимче наше, жељно испрекивано, у нашу средину, а наша ће патријотска дужност бити, да му опстанак обезбедимо. За то нам јемчи и одбор, у коме су наши најугледнији људи, а коме на челу стоје: општеуважени, наш велики родољуб г. Божидар Вујић, као председник, са честитости и родољубља свога општепоштовани велепоседник г. Јоца Радић, као благајник, и млад, ватрен, за сваку нашу народну ствар одушевљени дрнđ Јоца Манојловић, као бележник. На скоро, дакле, ако Бог да, моћи ћемо одушке дати нашим раздраганим осећајима ускликом: „Добро нам дошли, мили нам гости!“

(Српском народном позоришту даровани су ови прилози: 1.) Гђа Софија удова Николићка из Осека послала је 100 фор. за глумачки пензиони фонд; — 2.) Српско црквено певачко друштво у Панчеву послало је 1057 фор. у име целог и последњег оброка обећаних прилога на потпомага-

ње и издржавање српског нар. позоришта; — 3.) Новосадски рођољуби уплатили су 448 фор. у име нетог и последњег оброка обећаних прилога на потпомагање и издржавање српског нар. позоришта; — 4.) Г. др. Милан Максимовић, адвокат у Осеку, исплатио је тројструку пристојбу за чланство позоришно у износу од 150 фор.; — 5.) „Народна Штедионица“ ју Турском Бечеју послала је 44. фор. прилога из ковчежића позоришног бр. 2:3. за годину 1897; — 6.) Штедионица у Вуковару, која годинама даје знатне прилоге на позориште, послала је и опет прилог од 50 фор.; — 7.) „Задруга за штедњу и предујмове“ у Руми послала је прилог од 25 фор.; — 8.) „Румска Штедионица“ у Руми исплатила је другу половину своје чланарине у износу од 50 фор.; — 9.) Српска православна црквена општина у Будиму послала је 50 фор. као Ш. оброк чланарине своје од 200 фор.; и 10.) Г. Јелена Берићева, учитељица у Голубинцима, уписала се за члана позоришног са уплатом 10 фор. чланарине а са обvezom на остатак од 40 фор.

На свима овим родољубивим приложима изјављује управни одбор „друштва за српско народно позориште“ своју најтоплију захвалност.

КР. СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ,

(Народно позориште у Београду). У децембру месецу 1897. било је 23 представе, од којих су 6 дневних, и једна ванредна представа превод с францускога (Заједнички живот), давана у корист глумачког пенсионог фонда. На дневним представама давани су: четири превода с францускога (Париска сиротиња, Дон Цезар од Базана, Пепељуга и Звонар Павлове Цркве), један с немачкога (Карлова тетка) и један с маџарског језика (Риђокоса). На вечерњим представама давана су три оригинала: (Крвни мир, слика из херцеговачког живота у три чина с певањем, написао Светозар Торовић, даван први пут 9. декембра, игран два пута, — Завет и Тодор од Сталаћа), осам превода с францускога (Пепељуга, Јованка од Арка, Грбоња, Пријатељ из Лиона, Заједнички живот — водвил у три чина, написали Јулије од Гастина и Хенрих Фежер, даван први пут 20. декембра, игран два пута, — Доктор Оке, Драмске

лудорије и Мадам Сан-Жен), три с немачкога: (Карлова тетка, Син дивљине и Французи у Кини) и један с маџарскога језика (Риђокоса). На представама овога месеца пало је свега 10.862,30 дин. а прихода је било 9.193,50 дин. На ванредној представи пало је 309 дин. На дневним представама пало је 3600,00 дин. Највише је пало на „Звонару Павлове цркве“ (686,50), затим на „Карловој тетки“ (679,50), па на „Пепељузи“ (649,50), остале су скоро подједнаке у приходу. Од вечерњих представа најбоље је прошао „Тодор од Сталаћа“ (1017,40); за тим „Драмске лудорије“ (687,90) па на „Мадам Сан-Жен“ (642,20). Најмање је прихода дао „Син дивљине“ (137,90) за тим „Пријатељ из Лиона“ (138,50), па „Карлова тетка“ (166,50).

(Народно позориште у Београду). У јануару месецу ове године било је у Народном Позоришту 28 представа. Од ових је била једна ванредна (концерат), 7 дневних, а остале су вечерње представе. Концерат је давао Франтишек Ондричек, цар. и кр. дворски виртуоз, уз судељовање К. Лафита, виртуоза на клавиру. На дневним представама давани су: два оригинала (Крвни мир и Милош Обреновић), четири превода с францускога (Мамзел Нитуш, Штедионица, Крвна освета, Адријана Лекуврерова), један с немачкога (Кућна капица). На вечерњим представама давани су: два оригинала (Ивкова слава, комад из нишког живота у четири чина, с певањем, по приповетки Ст. Сремца удео Веља М. Миљковић, даван први пут 8. јануара, игран 6 пута, — Царица Милица, историска драма у пет чинова, написао * * (Димитрије Дукић директор гимназије), музика од Покорнога, даван први пут 14. јан., игран два пута), осам превода с францускога (Пут око земље, Мачем, Тата-Тото, Сељак и племић, Заједнички живот, Драмске лудорије, Трилби, Воз за шетњу), два превода с немачкога (Сељак као милионар и Уријел Акоста), један с инглишког (Ричард III. трагедија у пет чинова, написао В. Шекспир, превео с енглеског Др. Лаза Костић, даван први пут 30. јануара, игран два пута). На представама овог месеца пало је свега 13.658,30 дин. На ванредној представи (концерту) пало је 842,70 дин. На дневним представама пало је 3404 дин. Највише је пало на „Мамзел Нитушу“ (680,50 дин.), за тим на „Адријани Лекувреровој“ (651,50 дин.), а најмање на „Милошу Обреновићу“ (320 дин.).

и на „Крвном миру“ (355,50 динара.) Од вечерњих представа највише је пало на „Ивковој слави“ (1041,40 динара, кад се трећи пут давала (први пут 733,50 дин.), за тим на „Путу око земље“ (967,40 дин.) и „Ричарду III.“ (765,30 дин. кад је први пут даван). Најмање је пало на „Сељаку и племићу“ (149,40 дин.), за тим на „Заједничком животу“ (157,60 дин.) и на „Драмским лудоријама“ (162 дин.).

— У фебруару месецу било је 14 представа, од којих су 3 дневне, а остале вечерње. На дневним представама давани су: два оригинала (Царица Милица и Маркова сабља) и један превод с немачкога (Французи у Кини). На вечерњим представама давани су: један оригинал (Немања), седам превода с францускога (Тататото, Ернани, Госпођа с камелијама, Кнегињица Милена, Пуковник Рокбрин, драма у пет чинова и шест слика, написао Жорж Оне, првео с француског Душан Ј. Ђокић, даван 24. фебруара. — Роже Ларок и Драмске лудорије), један превод с немачкога (Наше жене) и један превод с инглишкога (Ричард III. — игран два пута). — На представама овога месеца пало је свега 4694,05 дин. На дневним представама било је прихода 977,75 дин. Највише је пало на „Французима у Кини“ (508 дин.), за тим на „Царици Милици“ (333,25 дин.), а најмање на „Марковој сабљи“ (136,50 дин.). Од вечерњих представа најбоље је прошао „Ричард III.“ (800,50 дин.), за тим „Пуковник Рокбрин“ (474,30 дин.), а најмање су прихода дали „Наше жене“ (89,40 д.) и „Драмске лудорије“ (101,90 д.), а остале су скоро подједнаке.

ПОЗОРИШТЕ.

(Леметрова „Старија кћи“.) На велики четвртак давана је у париском „Théâtre du Gymnase“ први пут комедија у пет чинова „L' Aînée“ од академика и критика француског Жила Леметра. Комедија је сентименталног стила како су то волели Паризије од г. 1865. Мешавина је Ожијера, Фељета и Жорж Сандове, а париска публика је драму примила како се увек примају сентименталне ствари à la „Марки де Вилмер“ и „Роман сиромашног младића“. Садржај је у кратко овај: Млади пастор, којега воли Лија, старија кћи пастора Петермана, запроси руку

Норе, млађе кћери. Лија резигнира на своју судбу, те одлучи да живи и надаље верна својој љубави. Кад се Нора венчала, остане Лија на дому с отцем и с најмлађом сестром Доротеом, попито се и остале сестре — дражесне и умешне — брзо разудаше. У то је запроси синдик Милер, којега је некад одбила. Стари пастор радо пристане на Милерову понуду, у толико радије, што отац са шест кћери, а без имања, нема када да се предомишља. Међутим је сестра јој Нора изневерила свога мужа Микила, а Лија узе да их митри. Али је са тог свога рада изгубила сву љубав и поштовање према Микилу те долази до уверења да ће бити сретна и задовољна са својим Момом. Ал' то се не даде! Најмлађа сестра Доротеја била јој је дотле Милера већ преотела. Изда дуге клонулости и суморности дође опет један моменат среће. Разборита девојка, каква се Лија показивала од прве младости, упусти се изненада у љубавно ашиковање с неким коњичким поручником, те се даде навести, да је при једном gardenparty-у пошла с њим до павиљона, у којему је он становао. За времена раз забере девојка, какву је неопрезност учинила, и побегне лаву из панџа. Али јој се у бегу разбаруни коса и онако је у нереду затеку неке „пријатељице“. Било је доста, да плане скандал! Отац и мати постадоше немилосрдни, те би девојку и отерали од себе, да је Нора није сретно стала бранити. Стриц поручиков, код којега се десила та незгода, дође на то да замоли Лијину руку за свога ћака, па да саблазни учини крај. Лија га одбија пзврним разлогима, тако пзврним, да стриц замоли њену руку — за себе. И тако се та драма лепо заврши на задовољство публике.“

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

(Рачунски извештај месног позоришног одбора о приходу и расходу за време бављења спр. нар. позоришне дружине у Солубору од 12. (24.) фебр. до 2. (14.) априла 1898. год.)

Примање:

Претплата, по списку	2698,50
„Слободарка“ (у претплати)	76,40
„Брбљуша“ (у претплати)	45,40

„Присни пријатељи“ (у претплати)	43.70	„Балканска царица“	21.71
„Нора“ (у претплати)	39.10	„Гренгоар“ и „Шоља теја“	19.71
„Бидо“ (у претплати)	75.60	„Вечити закон“	22.86
„Ултимо“ (у претплати)	49.20	„Хамлет“	19.06
„Карлови тетка“ (у претплати)	63.20	„Максим“	19.66
„Добре сведоцбе“ (у претплати)	36.60	„Краљевић Марко и Арапин“	17.20
„Задужбина цара Лазара“ (у претплати)	79.30	„Јеврејин из Польске“	18.38
„Последње љубавно писмо“ (у претплати)	34.90	„Јабука“ и „Јованчини сватови“	89.12
„Завет“ (у претплати)	40.70	„Максим Црнојевић“	13.30
„Себичњак“ (у претплати)	34.20	„Крајинскиња“	19.86
„Мајчин благослов“ (у претплати)	63.30	Рачун Ф. Битермана и сина	70.50
„Нов комад“ (у претплати)	34.60	Рачун биљеговине порезном уреду	20.—
„Психе“ (у претплати)	31.10	Плата дружини за 50 дана, дневно по 56 ф. 30 н.	2815.—
„Роман сиромашног младића“ (у претплати)	42.20	3 Спецерајска рачуна укупно	36.84
„Балканска царица“ (у претплати)	61.80	2 Гвожђарска рачуна	6.28
„Гренгоар“ и „Шоља теја“ (у претплати)	17.90	1 Рачун Каракашевића	11.58
„Вечити закон“ (у претплати)	23.90	4 Рачуна за гардеробу	28.05
„Хамлет“ (у претплати)	54.70	1 Рачун за препис „Максима“	3.60
„Максим“ (у претплати)	92.—	Путни трошак, дневнице чланова и под- воз гардеробе из Вуковара до Сомбора	283.52
„Краљевић Марко и Арапин“, дечија представа	53.—	Билетарима, по рачуну	15.—
„Јеврејин из Польске“ (у претплати)	36.60	1 Рачун г. Стеве Гергурева	4.50
„Јабука“ и „Јованчини сватови“ (у прет- плати)	107.65	1 „ „ дра Јована Вујића	2.54
Прилог на музiku	44.—	Награда г. Алојзу Митчинском	20.—
„Максим Црнојевић“ (у претплати)	89.62	1 Рачун гостионичара за станарину	58.40
„Крајинскиња“ (ван претплате)	113.70	Послужитељу одборском	7.—
Свега		Припомоћ за пут глумцу Илићу	4.—
4182.37		Рачун поштарине и телеграма	3.97
4182.72		Рачун на разне оправке	1.80
4182.37		Готовина као сувишак	203.72

Издаваче:

„Слободарка“	22.65
„Брњуша“	20.70
„Присни пријатељи“	19.40
„Нора“	21.04
„Бидо“	19.77
„Ултимо“	19.82
„Карлови тетка“	22.35
„Добре сведоцбе“	19.64
„Задужбина цара Лазара“	21.17
„Последње љубавно писмо“	19.48
„Завет“	19.33
„Себичњак“	20.45
„Мајчин благослов“	19.89
„Нов комад“	19.20
„Психе“	20.86
„Роман сиромашног младића“	19.45

У Сомбору, 2. (14.) априла 1898.

Мил. Каракашевић, с. р.

Овај рачун у данашњој седници месног позоришног одбора у целини прочитан, прегледан и са исправама поређен и по том са свим у реду нађен.

У Сомбору, 2. (14.) априла 1898.

*Др. Јован Вујић, с. р.,
као председник месног позор. одбора.**Др. Поповић Душан, с. р. Данило Гергуров, с. р.**Јаша Гергуров, с. р. Др. Јоца Лалошевић, с. р.**Никола Малешевић, с. р. Свети. Дамјановић, с. р.**Издаје управа срп. нар. позоришта.*